

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nrul de Duminică

pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc în adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de
scribi costă fiecare ștr 20 fl.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Conferința din Budapesta.

Ieri și azi membrii comitetului național au avut o discuție amănunțită și temeinică despre situația politică ce ni s'a creiat după alegerile ilegale ale contelui Khuen. În împrejurările în cari ne aflăm, consfăturile și mai ales hotărârile contelui sânt în centrul de atențiune al poporului nostru. După o luptă pierdută cum au fost alegerile acestea, pierdută nu atât prin slăbiciunea noastră, cât prin mijloacele de luptă ale adversarilor, pretutindeni s'a simțit nevoia unei consfătuiri a frunțașilor. Într'adevăr ne aflăm într'o primejdie.

Supt impresia întâie a dezastrului se putea întâmpla ușor ca sufletul poporului să fie cuprins de desnădejde și să recădem în apatia și amorțeala de dinaintea activității parlamentare. Trebuia deci o manifestare de energie, de poftă de muncă și de luptă, trebuia să se arate că frunțașii noștrii nu au pierdut nădejdele și că dezastrul, departe de a ne amorzi, a fost un îndemn de noi străluciri și mai încordate.

Acesta a fost rostul psihologic al conferinței din Budapesta și sântuor siguri că ea a fost împlinit cu desăvârșire. Hotărârile ce s'au luat vor avea de buna seamă darul de a liniști lumea românească și de a-i reda încrederea în soarta luptei noastre.

Desbaterile ce s'au urmat la Budapesta au fost interesante și pline de învățăminte. A fost mai ales o discuție mai lungă și temeinică asupra alegerilor. Mai mulți din

foștii candidați și-au expus experiențele și au tras încheierile convenite.

Dintre aceste constatări au fost una care s'a făcut în mod unanim și care trebuie să umple de cea mai mare bucurie pe oricine. Toți cei de față au constatat că *poporul pretutindeni este cu noi* și primește politica noastră și pe reprezentanții ei cu cea mai mare încredere.

S'au întâmplat în multe locuri adevărate minuni de eroism și abnegațiune pentru cauza noastră. Insuflețirea asta a rodit cele mai frumoase flori, fapte de vitejie de devotament și abnegațiune cari dovedesc că fondul moral al poporului e de o curățenie și de un idealism ce ar putea servi drept pildă multora dintre frunțași.

S'a constatat însă și un neajuns. Unul dintre candidați povestea că deși plin de curățenie și *idealism*, poporul nu este pretutindeni pregătit politicește, pentru a înțelege deosebirea între candidații români naționaliști și cei guvernamentali.

Românii trădători uzează și ei de aceeaș apucătură, se proclamă cu glasul ridicat *românii*, carne și sânge din trupul nostru, alegătorii zăpăciți nu pot face ușor deosebirea convenită. Nu este însă nici aici înțelegerea și decăderea poporului care trebuie combătută, — ci numai neștiința lui, lipsa lui de înțelegere. Aici e rolul presei, al broșurilor și al adunărilor.

Ziarele noastre trebuie să mai ales răspândite și atunci poporul va cunoaște și pe lupii îmbrăcați în piele de oaie și-i va îndepărta dela sine.

Nu s'a putut constata totdeauna aceeaș curățenie de suflet și în *clasa* noastră cărturărească. Majoritatea ei covârșitoare este ce-i drept de partea noastră, dar sânt simptome îngrijitoare ce s'au ivit pe alocurea. Invățătorii în mare parte sânt nevoiți, deși cu inima sugerândă, să voteze cu candidatul guvernului. Preoțimea a dovedit mai multă rezistență, deși în sinul ei încă se găsesc mulți trădători. Ar fi însă o mare greșală de a se afirma că preoțimea întregă ca tagmă e infectată de păcat. Astfel de generalizări pripite sânt nedrepte și jignitoare. S'au văzut cercuri întregi, bunăoară la Chișineu, unde preoțimea fără excepție a fost la înălțime. Vechia tradiție a preotului român, care e cu crucea în frunte în lupta pentru drepturile naționale ale turmei sale, nu s'a stins și nu se va stingea.

S'au ivit atacuri împotriva programului nostru național și într'o parte a presei noastre, vina scăderii în parte s'a pus și în so-coteala programului. *Comitul executiv* a constatat cu unanimitate că, nu este nici un motiv și nici momentul de a aduce programului nostru o modificare. Nu putem decât să aprobăm acest punct de vedere. Singurul for competent în materia aceasta ar fi o conferință națională. Programul nostru nu poate fi cauza căderilor, ci este cel mult un pretext pentru ceice vor să și legitimizeze atitudinea lor covârșitoare sau dezertziunea și tradarea lor pe față.

Ne bucurăm mai ales de hotărârea ce se cuprinde în punctul 3 al rezoluțiilor conferinței. S'a instituit un sub-comitet care va

Ca s'alung singurătatea...

Ca s'alung singurătatea
Unei nopți fără sfârșit,
Din cărbuni și din jăratec
Un castel mi-am făcut.

Cresc în flacări zeci de turnuri,
Ziduri, poduri și grădini
Poleite în argintul
Instelatelor lumini.

Ară bogate candelambre
În fantasticul castel
Asvârlind lumini de aur,
De smarald și de oșel.

Allinându-se în lumină
Trec perechile în șir,
Castelane împurpurate,
Cavaleri gătiți în fir...

Riset..., cântece..., lumină...
Umple largul cer senin,
Strecurate prin ferestre
Spre albastrul baldachin.

Într'un turn uitat în umbră,
Cu privile în jos,
Stă Ileana Cosânzeana
Așteptând pe Făt-Frumos.

Stă domnița ngândurată
Și nu vede cum, domol,

Zmeul-Zmellor s'arată
Dând castelului ocol.

Și nu-l vede cum, pe nară
Svârle foc potopitor,
Cum aprinde tot castelul
Ca s'o fure mai ușor...

Paris, 1910.

V. Eftimiu.

Miquel Jamacois.

— Monologul ploaiei. —

Eu sânt ploaia...

Rostul meu, sau mai bine zis condițiunea de existență mi-l... căderea.

Dacă n'aș cădea aș fi nor, ceață, abur, dar n'aș fi ploaie.

Pot spune: Cad, deci sânt.

De obicei oamenii nu mă iubesc. I'auzi spunând: »plicticos ca ploaia«.

Totuși asta nu-l împiedică să spună și »o ploaie binefăcătoare«.

De altfel toate judecățile lor sânt pline de contradicții de astea.

Dacă nu mă arăt o săptămână, mă chiamă.

Dacă vin după trei sferturi de oră mă blastemă.

Știu că le-ar plăcea să cad numai noaptea, dar ploaia nu-i atât de timplă ca oamenii: ca se cade nu-i de lipsă să nu vadă. De altfel eu cad totdeauna atunci când vreau să cad.

Oamenii sânt inferiori ploii în toate privințele: nimeni n'ar îndrăzni să nege, de exemplu, că

cei mai tari dintre oameni nu sânt mai presus ploii.

Altă dovadă: Faptul căderii e considerat de toți ca un accident și de obicei cine cade trebuie să sufere.

Pentru mine a cădea e o bucurie și cu cât cad mai tare cu atât mi-l mai bine și cu cât cad mai de sus cu atât mă bucur mai mult.

Sânt unele din rarile lucruri pe care nimeni nu le poate opri să nu cadă.

Doar grindina și zăpada se mai pot lăuda cu facultatea asta, dar concurența lor nu mă neliniștește, căci n'au nici țaria, nici răbdarea mea.

Potopul mi a fost cele mai frumoase patruzeci de zile din viață.

Ploaia nu l o brută, după cum ar vrea oamenii s'o facă să pară, căci și ea știe doar farmecul visului și al poeziei. Nici un poet cât de subtil, nu poate străl în nori ca ploaia și nici un poet nu l în stare să planeze ca ea, deasupra rețelor pământeste.

Sânt ploii greoale, cum sânt și ploii fine și ușoare și pătrunzătoare.

Mai sânt ploile puternice, torențiale ori diluviene.

Știe oricine că cel mai puternic om nu poate ține piept mult celei mai fine ploii și că din duelul acesta inegal, omul e cel care curând, curând e răzlețit.

Cea mai mică ploaie îl poate pătrunde până la piele, în câteva minute pe un uriaș și cel mai viteaz soldat, când se vede năpădit de ploaie nu poate să facă altceva decât să alerge după un adăpost.

începe o energică acțiune extraparlamentară, adunări de popor cu agitația principală pentru votul universal, răspândirea ziarelor și broșurilor, un contact mai viu cu poporul, înființarea de societăți economice etc. Nu avem naivitatea de a crede că este destul ca aceste lucruri să se *hotărăscă* și nu putem lăuda deocamdată decât buna voință ce se arată de a le face. Dorim în mod sincer ca în curând să putem aduce comitetului laude și pentru faptele și opera lui pozitivă pe care nimeni nu le așteaptă cu mai multă bucurie ca noi.

Salutăm comitetul național în noua-i fază de activitate și urăm izbândă deplină acțiunii sale în serviciul căreia am stat și vom sta și noi întotdeauna.

Perfidie austro-ungară? Citim în, de obicei, bine informatul »Adevărul« din București:

»Mai mulți proprietari greci de șlepură pe Dunăre, prevăzând agravarea conflictului nostru cu Grecia și ajungerea în stadiul când măsurile de represalii vor fi dictate guvernului român ca un solu de ultima ratio pentru apărarea demnității României, au recurs încă de pe acum la sprijinul Rusiei și Austro-Ungariei, cerându-le voie de a înlocui pavilionul grecesc prin pavilion rusesc sau austriac.

Guvernul rusesc, așa se zice, a refuzat categoric acest sprijin proprietarilor greci de șlepură, lăsându-l la buna dispoziție a legilor și regulamentelor noastre.

Din nenorocire, nu tot astfel putem spune de atitudinea Austro-Ungariei, »buna și sincera aliată a României«.

Intr'adevăr, acest stat, în care politica de diplomatie este ridicată la înălțimea celui mai monstruos principiu de guvernământ, îndată ce a fost avizat de cererea proprietarilor greci de șlepură, le-a încuviințat înlocuirea pavilionului grec printr'un pavilion austriac.

Faptul acesta grav și de necrezut din partea unei țări amice și aliate, este cu toate acestea din nefericire riguros exact.

El ilustrează încă odată mizerabila politică a

diplomației austro-ungare care îndată ce e vorba de un interes românesc sau de cinstea satului nostru nu face în mod constant de cât să urmărească prin orice mijloace învrăjbirea României cu țările, cu cari vine în contact.

Această atitudine plină de duplicitate a monarhiei austro-ungare, îmbrățișată în scopul de a abate atenția României de la crimele și persecuțiile ce le îndură frații noștri de peste munți, are însă și ea un avantaj și să sperăm că va fi mare acest avantaj.

Ea este merită să convingă din zi în zi mai mult pe oamenii noștri politici de viclenia și nesinceritatea politicii austro-maghiare.

O »voce străină« plătită de guvern este vocea cunoscutului ziar al burselor din Berlin »Berliner Börsen Courier«. Vorbind de alegeri spune aceste:

Adesea se uită că în luptele naționale nu hotărăsc totdeauna trupele numeroase. Precum în război așa și în politică geniul generalului, disciplina de fier a trupelor, echipamentul superior, strategia și factorii intelectuali și morali au hotărât mai adesea lupta decât superioritatea numărului.

Adevărul acesta, aplicat votului universal, va mai rămâne multă vreme în picioare pentru Ungaria. Abstracție făcând de faptul că proporția riguroasă de număr nu poate să se aplice decât în cercurile electorale rotunzite în mod precis, în Ungaria trebuie să se mai ție seama și de greutatea specifică a poporului unguresc. Tocmai pentru acest motiv nu importă prea mult dacă elementul unguresc formează 40 sau 50 proc. din populație. Diferitele națiuni nu formează nici decum un partid unitar, nu-i încălzește un duh unitar (?) care ar găsi intrupare în organizații puternice și pe care ar sprijini o politică culturală internă și sistematică a naționalităților.

Cine urmărește lucrurile măcar în mod superficial, va observa că toți factorii de putere politică sînt puși în serviciul ideii naționale ungurești. Toate așezăminte și societățile culturale, economice, sociale și artistice au un caracter unguresc, cu puține excepții. S-ar putea scrie volume întregi despre felul cum se lucrează necontent în senzul acesta, în sînt de societăți, în mii de școli primare, licee, etc.

Nici odată nu a fost păcălit mai bine cineva decât acest ziar care a publicat lucrurile acestea. În credința de a apăra guvernul și politica ungurească, el a publicat un articol care nu face decât să arate tot sistemul de asuprire al Ungariei. Căci articolul acela motivează slăbiciunea politicii noastre cu aceleași motive pe cari le citim și noi: cu faptul că nu putem desvolta o poli-

zist, renunț, durez, mă intrerup, mă entuziasmez și trec!

Pot să fiu brutală când vreau; atunci izbesc și biciuiesc geamurile.

Câteodată ajungând până la crimă: înec sămănăturile, dărâm zidurile, și mundează câmpiile, revărsă iazurile și împing râurile la cele mai rele revărsări.

Fac și muzică câte-odată: cânt fermecător pe frunzișurile dese de prin păduri.

Fac și pictură: nici un pictor nu va nimeri vre-odată nuanțe mai desăvârșite ca acelea cu care îmi luminez eu cartea de vizită; curcubeul.

Am o putere puțin obișnuită de oarece e de ajuns o mică ploaie ca să potolesc un mare vânt.

Sînt și-o excelentă gospodină: spăl trotuarele și șoselele și curăț acoperișul caselor.

Fac și igienă după școala cea mai nouă: mătur atmosfera, limpezesc aerul și purific solul.

Sînt providența zarzavagilor și zina grădinarilor. Sînt hidroterapia botanică căci sînt dușul mazărilor, și baia fragilor.

Sînt cea mai bună prietenă a melcilor; rateilor bljarilor și societății de tramvai.

Sînt complicea păcătoșilor care se duc târziu acasă.

Sînt cauza și efectul, pretextul și scuza. Și... pentru toate astea ar trebui ca nimeni să nu insulte niciodată o ploaie care... cade.

C. S. Făgețel.

lică culturală a noastră de oarece în politică, toate așezămintele publice de cultură, artă, economie, toate școlile ale statului servesc ideea ungurească. Courier-ul a apărut deci pe unguri și mai ales sărăcindu-i cu prețul ce a apărarea lor.

Criză parlamentară în Austria chestiuni cari întimpină greutăți în Austria austriac: reforma impozitelor, facultatea italiană și reforma regulamentului ales facultatea italiană a avut darul de a opoziția slovenilor cari vor face ceva contra ei. Reforma regulamentului electoral nu se va putea face, dar se măcă reforma ei provizorie care e în anul acesta, se va putea prelungi și în viitor. Dacă însă slovenii vor începe contra facultății italiene, atunci probabilitatea va fi ajurnat în zilele din urmă iulie.

Cuvintele unui prieten

Ziarul »Gross-Oesterreich« care mărește cu simpatie și cu interes mișcările noastre politice, publică foarte judicios sub titlul de mai sus, articolul iscălit »un român« pare a fi unul din membrii coloniei române din Viena. Aceasta se dovedește prin critica obiectivă și binevoitoare, pe care o apreciem și reproducem aici, lată:

Lupta s'a isprăvit și ca după orice dăies la iveală ceice au privit dela d'acum și ar dori să tragă la răspundere pe toții cari sângerează încă de rănille pierdute de alegerile ce s'au sfârșit în Ungaria particular despre aspectul ciudat pe care-l zintă privitorului nepreocupat purtarea intelectualilor români.

Pretutindeni în publicitate și aici în cercurile românești se vorbește de dezastru ferit de partidul național românesc și cându-se cauzele adevărate ale acestui dezastru sînt aplecați a pune toată vina pe conștința partidului. Unde nu-i foc, nu iese fum, o veche zicătoare. Prin urmare trebuie să parte de adevăr în acuzele acestea. Dacă vom arăta unele simptome generale ale campaniilor electorale nu se va face pentru a urma peșterii și pentru a face șefilor români din Ungaria vinuiri, cari nu sînt îndreptățite de loc, ca să contribuie ca experiențele campaniilor urmă să fie utilizate pe viitor.

Românii din Ungaria în principiu se așază pe o bază ca și celelalte naționalități europene ale țării. Faptul acesta determină în mod natural atitudinea politică a partidului național românesc privitoare la acțiunea comună înaintea de parlament. Românii trebuie să înțeleagă că vor putea reprezenta nici acum nici în viitor factor politic destul de puternic ca să influențeze în mod hotărîtor politica țării și sărăci ei trebuie să se năzulască a face o politică comună cu celelalte naționalități europene. Intenția asta există, ce-i drept, și se găsește exprimată prin partidul național românesc dar n'a găsit niciodată o înfăptuire de energică. Trebuie să se facă totul pentru întări și menține curentele politice între alegerilor, în cercurile nemțești și cehice cari curente manifestau o simpatie vădită pentru programul politic al naționalităților. Actualele sînt prea slabe încă sau în curs de slăbire. Partidul național românesc trebuie să bolduri nouă, prin o acțiune energică pe țări mult năzuințele comune.

În timpul alegerilor trecute a fost remarcabilă fiecare naționalitate a păstrat o atitudine separată față cu guvernul, deși românii și slovenii au făcut parte din același partid. Manifestele lor electorale, deosebite pe fondul lor.

Nu mai trebuie să se arete că un partid bucată în trei fracțiuni slabe poate să fie individual și cu ușurință de un partid unitar. Un asemenea partid trăiește deci...

Scrisoare din Berlin.

— Intrunire de protestare contra teroarea maghiară. —

În raportul secției din Berlin a Ligii culturale adresat în luna Mai președintelui Ligel, se spune între altele: »Tineretul venit aici pentru studii a crezut de a lui datorie să la parte la mișcarea ce au întreprins în țară o mână de oameni de o înaltă cultură, însufleșiți de sentimente nobile față de frații noștri din regat și cel din afară, împrăștiați grație unor împrejurări vitrege. În acest scop, întrunindu-se la 30 Octombrie 1909, în număr de 41 de persoane, au înființat secțiunea de aici, căutând în special să scoată la iveală drepturile românilor din afară de regat și să apere, prin publicațiuni, când s'ar încerca să se bârfească bunul renume de român«.

Astăzi secțiunea numără peste 50 membri, cari sânt totodată și membri în societatea culturală de aici »Junimea academică română«. Impecherea aceasta fericită, face ca aceste două instituții să meargă în activitatea lor mână în mână, să se sprijine reciproc. Efectul cel mai îmbucurător al înființării secției e: pătrunderea spiritului naționalist printre toți tinerii, cari își fac studiile în acest centru de cultură modernă. Astăzi toți sânt aderenții d' lui Iorga. Cu vreo 2—3 ani înainte, tineretul din România, în mare parte nici cunoștință n'avea despre existența zărelor noastre din Ungaria și Ardeal, astăzi »Tribuna«, »Lupta«, »Lucașfăru« și alte publicații se citesc tot așa ca și »Universul«, »Vitorul« ș. a.

Supt impresia opiniei publice pătrunsă de conștiința superiorității etnice și culturale față de ungari, nu observăm pericolul ce ne amenință din partea acestora și prin urmare nici nu aflăm de lipsă să ne vină întru ajutor.

Noul curent naționalist care îmbrățișează întreg sufletul românesc și care ne-a dat Liga culturală, cu cele 47 de secții, le-a îndreptat privirile asupra noastră, și a dat naștere chestiei românilor de peste munți. Astăzi tinerii, cari mâne sânt chemați să conducă destinele statului român, se interesează serios de situația noastră politică, economică și culturală, să năzuiesc a ne cunoaște mai bine ca în trecut, ca să ne poată da mai târziu mai cu efect sprijinul lor. Am avut fericirea să constat în București că mulți tineri ne cunosc mai bine împrejurările decât chiar mulți dintre ai noștri cu aere de conducători.

Faptul acesta e îmbucurător și din alt punct de vedere. Pe când pe tinerii din Ungaria li silește statul să-și facă studiile la Budapesta și la Cluj, studenții din România se prezintă ca străini cu contingentul — relativ — cel mai mare în toate centrele culturale din occident. Acestora le incumbă o prea frumoasă datorie: a informa lumea cultă despre adevăratele stări de lucruri din Ungaria și a câștiga astfel, în puterea adevărului, simpatia Apusului pentru cauza noastră.

Această chemare pare a fi înțeles-o studenții din Berlin. Dovadă pentru aceasta sânt și hotărârile luate în întrunirea din 10/23 c. la care am fost convocați pentru a protesta împotriva teroarei nemaipomenite, exercitată din partea guvernului ungar în contra românilor cu ocazia recentelor alegeri parlamentare.

Și întrunirea aceasta, între străini, departe de pământul românesc, a fost o prea frumoasă manifestare de solidaritate națională.

Di C. Nicolescu Otin, președintele secției de aici a Ligei, după ce relevă scopul întrunirii, dă cetire »Memoriului Ligei asupra alegerilor pentru parlamentul ungar«. Înșirarea strict obiectivă a actelor de corupție, teroare, voinicii, silnicii, arestări, și omoruri stârnește un murmur general de uimire, indignare și revoltă.

Di E. Triandafil vorbește despre medievala lege electorală din Ungaria și despre felul cum se aplică în practică față de români.

Un transilvănean schițează starea culturală și politică a românilor din statul ungar, și relevând pericolul maghiarizării, ca urmare a ideii de stat unitar maghiar, accentuează necesitatea unui puternic sprijin moral și material din partea societății din regatul român.

Di Protopopescu roagă pe antevorbitor ca în ședințele viitoare ale societății să desvolte chestia transilvăneană cât se poate de amănunțit, ca să se poată lua apoi măsurile necesare pentru o activitate eficace a studenției de aici.

Di Tomegea, într-o cuvântare mișcătoare, cu vocea plină de emoție ne invită să venim cu obolul nostru întru ajutorul urmașilor acelor țărani nevinovați, cari au fost omorâți pentru ca au vrut să-și exercite cel mai sfânt drept de cetățeni.

Se primește cu mare însuflețire propunerea de a se trimite o telegramă de simpatie președintelui comitetului național, domnului Gh. Pop de Băsești.

Se dă apoi citire următoarei

Moțiuni:

— Înflorați de nelegiuirile, crimele și urgile cu cari ungarul, în recente alegeri, s'au năpustit asupra drepturilor constituționale a neamului românesc din Ungaria se revoltă în noi simțuri de dreptate și în numele acestui simț de dreptate, ce strigă la cer, noi studenții români din Berlin, denunțăm lumii întregi prigonțiile barbare ale ungarilor și trimitem salutări cordiale către deputații din parlamentul austriac, cari au desaprobat nelegiuirile lor; iar către frații noștri români îmbărbătarea, că va veni și ceasul de respectare a drepturilor lor sfinte. Trăiască numai viu în ei conștiința sufletului românesc«.

La urmă se primește propunerea dlui Bernfeld, de a aduce la cunoștința publicului german evenimente'e din Ungaria într-o foaie volantă apoi și într'un memoriu amănunțit și bine documentat.

Coresp.

Gonflitul româno-grec.

»Agenția română« din București comunică următoarele asupra conflictului dintre România și Grecia:

Se știe că guvernul grec a primit trei dintre cele patru puncte cuprinse în textul protestării guvernului român în chestiunea dela Pireu, adică:

1. Ca Grecia să facă României scuze formale asupra incidentului;
2. Ca vinovații de acest act de piraterie să fie pedepsiți în mod exemplar; și
3. Ca dezertorul român Zisslade, luat de către populațiunea din Pireu, să fie înapoiat de către autoritățile elnice autorităților românești.

Cât despre al patrulea punct, adică ca guver-

formal, fiind lipsit de organizație energetică și bine întocmită și va fi puțin luat în seamă. Aici trebuie să se facă o schimbare prin organizație. Legăturile slobode trebuiesc strinse și în comitetul central al partidului naționalităților vor trebui să aibă cuvânt și vot toți oamenii de încredere ai naționalităților din Ungaria. Programul dere al naționalităților trebuie să fixeze în chip limpede politicile comune; o disciplină de fier și precis interesele comune; o disciplină de fier trebuie să cuprindă și să unească pe toți membrii. Aici în comitetul central trebuiesc luate toate hotărârile comune, numai amănunțele execuției trebuiesc lăsate în grija fiecărui grup în parte. În felul acesta se va ține seamă și de particularitățile naționale specifice fiecărui neam, reprezentat în comitetul central.

În sânul acestor organizații colective fiecare naționalitate va avea, în temeiul normelor generale, organizația sa specifică amănunțită, ținându-se seamă de împrejurările ei particulare, o organizație care se va întinde până în cele mai depărtate sale ale teritoriului național. Condiția cardinală pentru funcționarea acestor organizații e încrederea reciprocă și disciplină de fier. Cine nu se supune, să-și treacă altuia mai vrednic locul.

Conform notelor particulare ale poporului românesc care se rezumă în devotamentul necănit pentru împăratul, biserica și naționalitatea sa, organizația va trebui să năzuiescă a trăi în domeniul moral sentimentele acestea prin mijloace potrivite. Iată aceste mijloace: contactul necurmat și viu al șefilor politici și dintre șefii bisericăști al celor cu aceleași sentimente cu mulțimile poporului. Nu numai câteva zile înainte de alegeri, ci necontenit. Toată masa cărturărescă a națiunii va trebui să ia parte în munca asta. Cel târziu la tinte vor trebui înțerați fără cruțare. Acțiunea personală a fiecărui trebuie sprijinită prin răspândirea publicațiilor politice și culturale periodice și nu trebuie să se lăseze să se dea necontenit mare atențiune prosperității materiale a poporului. O națiune bogată e praf și pulbere; e mai neatârnică în mărșălăuarea voinței sale politice și mai rezistentă cu toate ispitele.

Să se dea solitudine deosebită educației tinereții, dela copiii cei mai mici până la studenții universitari. Biserica și școala, aceste cetății ale minții noastre naționale, trebuiesc apărate până la cea din urmă picătură de sânge contra atacurilor potrivnicilor cari nu se dau înapoi dela nici un mijloc. În lături cu congrus, această otravă diluivă! Cel ce au primit o pe vremuri, au săvârșit o crimă națională. Trebuie să rămânem stăpâni în biserică și școala noastră, astfel otrava ce ne înfățișează copiii noștri, picătură cu picătură, să ne ucidă. Șefii națiunii să nu uite nici odată că tineretul ce se ridică va moșteni ideile lor. Nimic tineresci entuziaste și înflăcărâte, se aprind ușor pentru idealul național! Dar trebuiesc căutate, cucerite și modelate. Să nu fie lăsați în orăzile ungurești în prada înfrunții străine și a mișcării materiale. Trebuiesc sprijiniți și ajutați, și răsplăta nu va întârzia.

Aș mai putea aminti multe, multe. Dar cred că toate aceste sânt cel puțin tot atât de cunoscute șefilor națiunii ca și mie.

Un singur lucru aș mai adăuga: fără claritate și hotărâre, fără energie, voință și mare devotament jertfitor nu va exista solidaritatea națională și fără de ea un popor, altfel puternic, se va destrăma în grupuri izolate de interese, în sinul cărora va domni egoismul și cari vor duce la neputința politică. În fața vrășmașilor cari ni se ridică zilnic chiar din rândurile neamului nostru, în fața primejdiilor cari ne împresoară sigura salvare e: *fapte repezi și energice*.

Capul nostru chemați să arate că sânt vrednici de posturile lor pline de grea răspundere. Nimic nu va infirma mai repede atacurile ce se ridică acum, ca o altitudine bărbătească.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

nul grec să despăgubiască pagubele încercate de de vaporul »Impăratul Traian« de echipajiu și de călători, guvernul grec, deși recunoscând în principiu că el are obiecțiunea de a despăgubi, a propus de a supune arbitrajului dela Haga modalitatea acestei despăgubiri.

Guvernul român nu a admis acest mod de a vedea.

Am urătat că ministrul afacerilor străine, văzând că guvernul grec începe a tergiversa, și că crează dificultăți ulterioare, chiar după ce a primit cele patru condițiuni, în modul de a executa aceste condițiuni, a transmis guvernului grec o nouă notă prin mijlocirea ministrului Italiei la București. Această nouă notă nu este decât energica stăruință asupra celor patru puncte din prima notă și dezvoltarea modalităților aducerii la îndeplinire a acestor patru cerințe din punct de vedere românesc.

Ministrul de externe al României d. Djuvara, a declarat guvernului grec, prin mijlocirea marchizului Beccaria d'Incissa, ministrul Italiei la București, că guvernul român nu poate lua act de declarațiunile guvernului elenic, că acesta a acceptat cele patru puncte din prima notă, dacă guvernul grec în același timp nu arată cum înțelege a realiza în mod practic împlinirea cererilor române.

În alți termeni, guvernul român cere ca guvernul grec să declare în mod categoric în ce mod înțelege a duce la bun sfârșit cerințele României pentru a ști dacă poate să le primească.

Se știe că consiliile de miniștri de ieri și de alaltieri s'au ocupat de măsurile de represalii ce trebuiesc luate în mod eventual în caz de refuz din partea guvernului grec, pentru satisfacerea desăvârșită a cererilor guvernului român. D. Emil Costinescu și d. V. G. Morșun, cari au în rezortul dlor administrațiunile respectiv interesate, au avut azi dimineață o lungă întrevedere cu d. Djuvara, ministru al afacerilor străine, la d-sa acasă. Cel trei miniștri au căzut cu totul de acord asupra măsurilor ce trebuiesc luate. Guvernul întreg este de altmintețea solidar satisfăcut de mersul acestei delicate afaceri.

Termin ultim până Luni.

În aceeași ultimă notă pe care guvernul român a adresat-o guvernului grecesc, se mai a ordă un ultim termen pentru răspuns, până Luni 14 Iunie după amiază.

Dacă până la această zi guvernul grecesc nu va da complectă satisfacție, guvernul român e ferm hotărât să nu mai admită nici o amânare și să procedeze cu toată energia la aplicarea măsurilor de represalii.

Protestul grecilor din țară.

Din București ni-se comunică:

Refuzul Greciei de a da satisfacție României a produs o mare turburare în coloniile grecești din România.

Din mai multe județe se anunță că grecii au făcut noi demersuri pe lângă autoritățile, stăruind să fie crezuți că n'au nimic de comun cu Grecia și desaproabă barbariile dela Pireu.

Grecii din România își dau seamă că incapacitatea guvernului grec de a nu da satisfacție României va avea urmări neplăcute pentru ei.

Pentru victimele catastrofei din Bănat.

Apel către întreaga obște creștinească și românească.

O furtună năpraznică s'a deslănțuit de curând și în repețite rânduri asupra părților bănățene ale țării noastre, prefăcând multe din frumoasele ei văi și câmpii în niște mocirle, cari îți umplu sufletul de jale și durere.

Ne mângăiam mai ales la începutul nefericitei cercări, că veștile alarmante vor fi în mare măsură exagerate, dar — cu durere — trebuie să constatăm, că ele se susțin, ba martori oculari le adevăresc pe deplin și pentru unele locuri în măsură și mai mare.

Ținuturi întregi au fost nimicite; surzătoarele roade ale hotarelor mănoase, cari promiteau o recoltă îmbelșugată, au fost zdrobite; nădejdea multor țărani muncitori, de a-și acoperi din roada câmpului toate lipsele anului, s'a prefăcut în realitatea tristă de-a fi pierdută și pânea pentru ziua de mâine.

Potopul — ca și care amintirea poporului nu înseamnă altul atât de groaznic — a produs la multe sate pagube enorme, ștergând ulițe întregi de pe suprafața pământului fără urme. Bisericele și școlile noastre încă n'au putut rămânea fără stricăciuni simțite, cari reclamă imediată reparare.

Țărilor sălbatice au căzut jertfă nu numai vite singuratice ci cirezi întregi, precum și câteva sute de oameni, încât prea numeroase familii — pe lângă mizeria în care au ajuns — mai jălesc părinți, frați, surori, prunci și tot soiul de rudeni, înghițite de valuri; iar orfanii așteaptă pe milostivii creștini, cari să se îndure ai lua supt scutul lor părintesc.

În fața acestei elementare lovituri am emis numai decât o pastorală, îndemnând pe cei cu stare, pe cei neloviți de soartă, a sări grabnic cu ce pot în ajutorul celor lipsiți, goli și flămânzi.

Maiestatea Sa preabunul nostru Domnitor, Impărat și Rege Francisc Iosif I, informat pe cale oficială de cele întâmplate, a trimis un ajutor grabnic de 100.000 cor. Asemenea și înaltul guvern al țării, inițiind și o colectă regnicolară în scopul ajutorării; iar descriind și Noi Excelenței Sale ministrului prezident al țării și altor înalte organe ale Sale mărimea dezastrului și a pagubelor cauzate, — Ni s'a descoperit prețutindenea binevoitoare intențiune de a ajuta după putință în măsură cât mai mare desdaunarea celor ajunși în strâmtoare. De altă parte — după promisiunile primite — va oferi și »Comunitatea de avere a grănițelor« ajutorul ei.

Considerând, că aproape toate ținuturile devastate aparțin eparhiei noastre și că cei înecați precum și cei ce strigă după ajutor

sânt mai toți fiii noștri suferind inimă părintească cuprinsă de simțim îndemnați a cere și noi ajutor, rugându-i sa dea ascultare nostru, trimițând obolul lor de adresa noastră din Caransebeș, sprijinind din toate puterile noastre de ajutorare, ca astfel să putem să ajutăm cei lipsiți. În deosebi apelez și la băncilor noastre, la venitele cârmășilor bănățene au contribuit în amănunt cu însemnate sume.

Cerând binecuvântarea Părintelui nostru asupra tuturor celor ce vor da glasului nostru rugător și respălăcită a obolului dăruit de ei, am

Caransebeș, la 10 Iunie 1910,

al tuturor de binecuvântare

Dr. E. Mirón
episcopul Caransebeș

Acțiunea episcopilor uniți.

Din Budapesta ni-se scrie:

Episcopii uniți, adunați în capitală la lejul deschiderii parlamentului, supt prezidențiatul P. S. Sale mitropolitului Mihaly, au sfătuit, în care s'au ocupat și de cauză a ajuns pe atâta fii ai neamului nostru din ritoriul comitatului Caraș-Severin, și au venit în ajutorul celor nenorociți în următorul mod:

1. Episcopul Lugojului P. S. Sa Vădește este însărcinat a lua parte activă în toate acțiunile de ajutorare, și a face tot posibilul pentru alinarea suferințelor celor atât de greșit.

2. În toate parochiile provinciei bisericilor de Alba-Iulia și Făgăraș se va ordona cu favorul nenorociților din Caraș-Severin și a tatul colectei tot prin mijlocirea episcopului Lugoj se va trimite la destinațiune.

3. În același timp episcopii prezenti au dat din partea lor următoarele ofrande:

Mitropolitul Mihaly 1000 coroane,
Episcopul Demetriu Radu 2000 cor.,
Episcopul Hossu 1000 cor.
Episcopul Szabó al Gherlei n'a putut contribui, fiind morbos.

4. În urmă tot ca semni de jale, s'a hotărât sfârșirea bisericii S. Uniri, ridicată în Alba-Iulia natal al P. S. Sale episcopului Orzelli Dr. Radu, care sfârșire avea să se facă în sala SS, Apostoli Petru și Pavel la 12 Iulie a. m. mitropolitul Mihaly, asistat de episcopii Hossu, în prezența reprezentanților întregii vinții bisericesti, — să se facă într-o zi cu încunjurarea de sărbări mai mari, numit P. S. Sa episcopul Radu, care a ridicat biserica frumoasă, spre pomenirea sa și a cheltuieli spese de aproape 200.000 cor.

O datorie a băncilor noastre

Supt titlul acesta, »Revista economică« Sibiu publică următorul articol bine scris.

Zile de grea încercare au venit peste bănățene ale patriei noastre.

Aproape la o sută de sate și orășele

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela Székely și fabricanți de mobile în Marosvásárhely

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și camerei: 3 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeli separate, în oricare parte a țării

În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți!

derentă românești din comitatul Caraș-Severin au fost cu desăvârșit nimicite, cu tot ce au în ele, de potopul îngrozitor din zilele trecutului și mil de oameni scăpați cu viața, au ajuns să se scufunde în apă de lemn, lipsiți și de cele mai necesare mijloace de îmbrăcăminte.

Un teritor de aproape 1500 jugăre potopul a acoperit tot pământul roditor, nelăsând în urmă decât nămol și pietri, încât vor trebui ani de zile până pământul va putea da iarăși roade.

Daunurile cauzate sânt evaluate la 50 milioane, și pierderea în țară s'a pornit acțiunea de ajutorare a celor năpăstuiți de groaznica catastrofă.

Majestatea Sa a trimis primul ajutor de 1000 cor.; guvernul a votat deocamdată același ajutor; iar ajutoare mai mici au început să încurze diferite orașe și particulari.

Acțiunea de ajutorare a fraților atât de greu de soartă este de datorință să participe în ea cu bună cuvenință și institutele noastre de bani de credit.

Am început laudabil a făcut deja în direcția institutului nostru »Victoria« din Arad, contribuind la o colecție deschisă de »Tribuna« pentru nenorociții din Caraș-Severin cu frumoasa sumă de cor. 500.

Am urmeze și celelalte institute de bani de credit să facă.

Articolele — credem că ar fi mai consult — să se adreseze la Cassa »Solidarității«, care pe lângă organizarea contribuțiilor și a sumelor oferite se ocupă și de distribuția lor prin biroul ei, de transmiterea sumelor la destinațiune.

»Albina« a dat deja în acest scop suma de cor. 1000.

Acțiunea în România.

Am publicat în numărul nostru de Duminică o scrisoare a dlui Nicu Filipescu adresată dlui I. C. Brătianu, ministrul-președinte al României. Această scrisoare, dl Ion I. C. Brătianu a trimis următorul răspuns:

Domnul meu,
Citind în ziare, înainte de a fi avut timpul să răspunde, scrisoarea ce ați binevoi a mi-o adresa, am constatat că voiați să manifestați în opiniei publice simțămintele firești ce vă inspiră inundații din Ungaria.

Inundațiile din țară fiind mari, Parlamentul a încheiat, iar fondul pentru inundații fiind administrat de un comitet special, inițiativa guvernului nu se poate manifesta.

Dacă însă, ca consecință a publicării scrisoarei voastre, veți deschide o subscriere publică pentru inundații din Banat, vă rog să binevolți să înscrie cu suma de 1000 lei.

Primiți, vă rog, domnul meu, expresiunea dispoziției mele considerațiuni.

Ion I. C. Brătianu.

10 Iunie 1910.

Apelul »Tribunei«.

Apelul adresat de ziarul nostru inimilor românești a găsit răsunet în toate colțurile. În abia două zile am primit suma de aproape 2000 coroane.

În numele celor ce au avut să sufere pe urmele potopului de ape, le mulțumim tuturor pentru fapta lor creștinească, închinându-ne apelul către cei cari n'au răspuns încă.

Lista contribuțiilor de până acum e următoarea:

- Adm. »Tribuna« Coroane 100, Dr. Nicolae Oncu 100—, »Victoria«, Arad 500—, Dr. Petru Mladin, Prebul 100—, Dr. Alex. Pop, medic Blaj 30—, Gheorghe Gadlan, cojocar Cluj 2—, Veturia Laza Vancu, Căpâlnic-Monoștur 4—, Vasile Papp, preot

- Topa de-sus 20—, »Crișana« Brad 100—, »Bihoreana« Oradea mare 200—, Dr. T. Bogdan Gugging 10—, Nicolae Mihailev, Budapesta 10—, Dr. A. Crăciunescu, medic Herculeș 10 coroane. Suma: 1186—

Colecta institutului de credit »Rureana« din Căpâlnic-Monoștur, dela următorii:

- »Rureana«, institut de credit și economii Cor. 50—, Sandru Popp 5—, Alexiu Stupar 5—, Teodor Medan 10—, Gheorghe Petrovan 10—, Marieta Dr. Anca n. Iernea 10—, Ștefan Birle 5—, Oszlász Béla 1—, Alexandru Mihailescu 1—, K-monostor, takezék pénztár 10—, K-monostori k tel-szövetkezet 20—, Dr. Gheorghe Anca 5—, Nicolae Avram 2—, Hegyesi Árpád 1—, Roth Lejos 1—, Bobb Hangea 1—, Bobb Todor 1— Dr. Gajzagó Ernő 2—. Suma: 140—

Colecta Dnei Elena Pop Hosszu Longin, Deva:

- Reuniunea fem. rom din comitatul Huniadorei Cor. 50—, Francisc Hossu L. și soția 50—, Dr Alexandru L. Hosszu și soția 30—, Dionisie Ardelean, proprietar 10—, Laurențiu Curea, preot 2—, Ioan Antal, învățător 2—, Alexandru Moldovan, sen. dir. de baacă 20—, »Decebal« institut de cred. și economii 50—, Dr. Iustin Pop adv. 30—, Dr. Gregoriu German, cand. de adv. 2—, Oma Dr. Cserei 6—, Văd. Dr. Lazar Petco 5—, Alex. Schuster comers. 1—, Leonidia Gheorghiu 5—, Valer Candrea, ases. orf. 10—, Emilia Romanul 5—, Dr. Ioan Dobre, protopop 5—, Romul Cutean, comers. 1—, Nicolae Igna, inv. 2—, Dr. Virgil Olariu, avocat 20—. Total: 306—

- »Patria« Inst. de credit Blaj 200—
- Roman R. Corogariu, A ad 25—
- Dr. Aurel Demian, medic Arad 20—
- Dr. Petru Trușă, avocat 20—
- Tialan Vașan, paroh 20—
- Sava Raicu, secretar 25—

Această sumă e depusă la banca »Victoria« din Arad în livretul sub Nr. 17.255

Situația politică.

Impresia mesajului.

Mesajul de tron rostit de Maj Sa Sâmbătă, n'a mulțămît decât doar pe membrii partidului guvernamental, — poate însă nici dintre ei pe toți. Presa din capitală, cu excepția organelor pronunțat guvernamentale, scrie despre acest mesaj în termeni de extremă desamăgire. Chiar și »Az Ujság«, care odinioară n'avea cuvinte îndeajuns să slăvească politica contelui Tisza și toate acțiunile lui, constată că acest mesaj nu spune nimic nou, nu dă nici o îndrumare nouă...

»Bud. Hirnap« îl numește »rece, lung, obositor«. Alt organ, »Pesti Napló«, care în vremurile din urmă observase o atitudine aproape prietenoasă față de guvern, constată și el lipsa trăsăturilor mari și lipsa sincerității.

O deziluzie a fost pentru majoritatea oamenilor politici, cu excepția partidului guvernamental, pasajul despre reforma electorală, în care se ocolește cu atâta dibăcie precizarea acestei reforme. Nu se spune nici că va fi egal, nici că va fi secret...

Partidele de-asemena sânt nemulțămite cu mesajul de tron și critică, în deosebi, pasajul în care Maj. Sa se exprimă, aprobător, despre rezultatul acestor alegeri vol-

nice. Mai ales justhiștii sânt nemulțămîți și fac pregătiri pentru a răspunde într'o adresă energică.

Tot atât de aspru criticat e acest pasaj și de către kossuthiști și populari.

Consiliu de miniștri.

Din Budapesta se anunță că ieri Duminică, a avut loc în palatul președinției un consiliu de miniștri în care s'au discutat chestii la ordinea zilei.

Moravuri politice ungurești.

Din Deva se anunță că alegătorii guvernamentali, rămași în minoritate la alegerea din urmă, au contestat mandatul deputatului justhist Barcsay Andor prin petiție. În cercurile guvernamentale se svonește că Barcsay, pentru a-și asigura mandatul, va intra în partidul guvernamental.

Semnificativ e că la citirea mesajului de tron dintre toți justhiștii numai Barcsay a luat parte, deși partidul a hotărît ca nici un membru să nu se prezinte.

Sedința Camerei.

Azi la orele 11, Camera deputaților a ținut ședință supt președinția deputatului Neusziedler.

Deputații și-au prezentat mandatele. Deputații au fost sortiți în 9 clase, cari reciproc își vor examina mandatele.

Ședința următoare va avea loc Joi.

Congresul Ligii culturale.

— Raport special al »Tribunei«. —

III.

b. Serbările.

Una din îndatoririle de căpetenie ale Ligii e amintirea prin serbări a datelor mari din istoria noastră. Dacă în Ianuarie 1909 ea a luat, la București și la Iași, o parte de competență la comemorarea Unirii Principatelor, anul acesta a dat o deosebită strălucire centenariului lui Șaguna. În București s'a făcut subiect de pomenire în Biserica St. Gheorghe Nou și s'a dat un festival la Ateneu cu o conferință a dlui profesor Mihăilescu și cuvântări de d. I. Stavici și de secretarul comitetului central.

După dorința tuturora s'a urmat apoi cu serbări de recitări și muzică, mulțămită ajutorului societății corale »Hora«, a mai multor muzicanți de merit și a fruntașilor și frunțaselor artei românești, d-na Aristia Romanescu, doamna Locusteanu-Bonciu, d-na Olimpia Bârsan, d-ra Tina Barbu, dd. Notara și Grigorescu, și mai presus de oricine P. Liciu, care fâgăduiește astăzi Bucovinei triumfală călătorie artistică pe care i-a dat-o odinioară Mateiu Millo. La sfârșit se face dări de seamă despre împrejurările politice ale românilor neliberi și despre evoluția ideii românești. S'au amintit prin secretarul comitetului central Björnson și Lueger, prin d. Bănescu Gh. Barț, iar pentru 3 Mai, aniversara afirmației românilor de peste munți ca nație politică deosebită, s'a dat o serbare la care a participat un public imens, arătând prin prezența lui marile simpatii de care Liga a ajuns să se bucure astăzi, dacă nu încă în stratele de sus ale societății, măcar în clasa funcționarilor și în mijlocul tineretului.

Liga a invitat pe ierarhii României să ia parte la serbarea pentru Șaguna. Fără deosebire arhieriei au primit această rugămintă cu toată bunăvoința pe care o cerea marea însemnătate bisericască și națională a sărbătoritului. Ei au luat parte la festivale — să amintim impunătoarea frumuseță a celui din Iași — și-au făcut ca în aceea zi până în cea din urmă biserică de sat din România liberă să fie pomenit cel mai mare episcop pe care l-a dat vre-odată români-meia din Ardeal.

Cu prilejul serbării acestela principele Carol al României, care tocmai atunci fusese înaintat ofițer, a fost proclamat membru de onoare al Ligii.

c) Excursiuni.

O excursie pioasă la mormântul lui Mihai Viteazul a fost primită cu o deosebită simpatie de public. Slujba făcută în biserica dela Dealu și cuvântările rostite au avut mare răsunet. Liga se gândește a se înțelege cu cine trebuie pentru ca moaștele marelui Domn, «instituitul său cap», să fie cuprinse într'un mauzoleu de piatră, după datina creștină, în loc de a fi un obiect de curiozitate, dacă nu uneori și de batjocură, pentru publicul de orice nație.

Excursiuni la românii de peste hotare s'au făcut mai multe fără a fi patronate direct de Ligă; ale românilor de peste hotare la noi au lipsit. În schimb frecventarea de tineri români a cursurilor de vară dela Vălenii-de-Munte, organizate printr'o inițiativă particulară, se face tot mai deasă, cu toată oprirea brutală și nemotivată a Guvernului unguresc, care a mers până la spionaj și oprirea la graniță. Din nenorocire un local potrivit lipsește, ca și un mic ajutor pentru cei mai săraci dintre ascultători. Cu câteva mii de lei s'ar putea face și una și alta. În lipsa lor, Liga, în vederea folosului ce rezultă din aceste cursuri, face prin aceasta un apel la persoanele care vor afla această dorință.

Dela alcătuirea Turciei nouă, cu un regim liberal, toate naționalitățile au avut o mângâiere în lupta lor prin vizite dela frații liberi. Singurii Aromânii au rămas lipsiți de dânsa.

S'a luat încă din iarnă inițiativa unei excursii în Macedonia. Ea se va face prin Serbia în August. Liga-și va îndeplini datoria de a o patrona, îndemnând pe membrii săi a lua parte la această manifestare de energie românească în Balcani.

d) Publicații.

Și anul acesta s'a acordat o deosebită însemnătate publicațiilor.

Calendarul Ligei a dat anul acesta acte în chestia națională și o cronică a întâmplărilor de competenție din viața unitară a neamului. Această materie trecând dela Ianuarie încoace în »Informații« (v. mai jos), noul calendar trebuie să cuprindă, credem, o și mai largă cronică a vieții naționale, pe lângă bucați de citire și cât se poate mai multe ilustrații.

Pentru ca membrii Ligei să aibă o revistă în care să se adune știrile privitoare la vicisitudinile neamului în părțile supuse dominației străine, s'a căutat a se împăca nevoia acestui mijloc de informație periodică și veniturile, cerute din multe părți, ale instituției. Cu învoirea redacției »Neamului Românesc« s'a făcut așa ca articolele de competenție ale presei din A deal, Ungaria și Bucovina și actele mai însemnate din viața politică a fraților noștri, reproduse în acea publicație care face un mai larg loc vieții naționale de peste hotare, să fie trase aparte, cu cheltuiala singură a hârtiei, alcătuind o broșură de »Informații pentru membrii Ligei«. S'au împărțit până acum șase numere. În anul viitor, îngăduind mijloacele, s'ar putea îmbunătăți hârtia și adăugi articole prime cu un caracter obiectiv și dătător de norme.

Cartea de citire pentru românii neliberi s'a dovedit o sarcină prea grea pentru veniturile noastre. Și aici am găsit însă mijlocul de a ne îndeplini cu puțină cheltuială făgăduința. Din cartea de extrase de cronici pe care a editat o »Neamului Românesc« supt titlul »Din faptele străbunilor« s'au tras anume pentru Ligă 1000 de exemplare, cari s'au împărțit gratuit peste munți ca întâlu volum al cărții de citire. S'au trimis și câteva sute de »cuvântări« cu valoare literară, istorică și morală. Propunem a se trage 10.000 de exemplare din »Istoria Românilor« pentru școli de N. Iorga pentru a se răspândi cât mai mult cunoștința aceluși trecut care e adese comun cu al românilor celorlalți; din această carte se scoate acum o nouă ediție, și Liga n'ar avea de dat și în acest caz decât costul hârtiei.

Basarabia a căpătat anul acesta cea dintâi carte de citire, în slove cirilice, pentru popor »Carte moldovenească«; Chișinău, 1910), redactată de d. C. V. Popescu. După propunerea d-rei directoare Teresa Stratulescu, membră a secției din Iași s'a acordat de comitetul central un ajutor de 1000 de lei pentru acest folositor mijloc de propagandă culturală românească.

Împreună cu o alegere a cuvântărilor lui Kogălniceanu, aprobată la congresul din anul tre-

cut, avem gata de tipar scrisorile și mesagiile lui Vodă-Cuza, care vor apărea în curând.

Pierderea neașteptată a marelui cărturar român, istoric și orator al românilor de dincolo, neuitatul Augustin Bunea, ne-a făcut să luăm inițiativa unei cărți întru pomenirea lui. Am scris tot ce a scris mai de seamă presa românească despre el și am răspândit pretulindeni pe un preț foarte puțin acest volum, în care oricine poate culege elemente de-o idealitate superioară și de-o curată iubire de neam.

Tot după dorința congresului, secretarul general a redactat în limba franceză o broșură menită a informa cercurile din strălăutate cu privire la chestia românească, arătându-se călcările de drept făcute în dauna fraților noștri din Ungaria și Ardeal. Răspândită larg, ea a avut în deobște o bună primire, și ne măgulim a crede că a putut aduce servicii cauzei noastre naționale.

Ziarele au binevoit să publice știri despre activitatea Ligei. Încercarea ce am făcut-o de a le da informații despre viața românilor neliberi n'a izbutit. Vedem însă cu mirare că se reproduc în ele știri trimise de o nouă agenție de informații cu privire la lupta contra partidului național din Ungaria a unor individualități rătăcite. Vom căuta să intrăm în relații cu Sindicatul Presei pentru a se lua măsuri cu privire la o îndreptare unică și neșovăitoare a presei noastre cu privire la chestia românească.

Pentru a se răspândi în apus cunoștința acelei vechi arte cu care ne putem mândri, propunem a se publica într'un album, cu explicațiile necesare, clișeele pe care ni-le pune la îndemână Comisiunea Monumentelor Istorice și tipografia »Neamului Românesc«.

Cărți postale ilustrate s'au tipărit și în acest an, în număr mai mic. Cea din urmă înfățișază, cu prilejul alegerilor dietale din Ungaria, chipurile reprezentanților dela 1861 ai nației românești în parlamentul din Pesta. În schimb nu s'au mai trimis carnetele de contribuție, care nu folosiau: li-se va da altă formă.

Din depozitul de cărți am înzestrat toate bibliotecile românești de peste hotare cari ni-au cerut aceasta, și dorim să ni se facă tot mai multe cereri.

e) Ajutoare la studii.

Liga pe lângă alte ajutoare despre care nu trebnie a se vorbi altfel, a obișnuit a da burse, stipendii pentru tineri din provinciile neliberate aflători la studii. Și anul trecut s'a făcut aceasta, în marginile puterilor noastre.

Am crezut însă că e bine ca asemenea stipendii să fie în legătură și cu anume momente însemnate, cu anume chipuri mari din viața neamului, pentru ca acei cari le vor dobândi să fie și prin aceasta pregătiți pentru o activitate de jertfă idealistă, de curagioasă manifestare a românismului lor. Deci cu prilejul aniversării lui Șaguna s'a întemeiat »bursa Șaguna« pentru un teolog român, afirmându-se cu putere caracterul ei interconfesional pentru a lupta astfel împotriva vrăjmășii odioase și stricătoare ce pleacă din accidentul religios al despărțirii românilor de peste munți în două confesii care au dreptul să se întrecă pe terenul cultural românesc, dar nu să se dușmănească în folosul stăinilor.

Ni s'a cerut părăsirea caracterului bisericesc al acestei burse și prefacerea ei într'un ajutor pentru laici, ba chiar adăugirea ei până la acea »Școală a lui Ștefan-cel-Mare« propusă de revista »Sămănătorul« la 1904, în clipa amintirii de 400 de ani dela moartea marelui Domn.

Credem că nu e nici un motiv serios pentru a despărți această bursă de amintirea lui Șaguna; cu vremea crescând veniturile noastre, vom putea întemeia o bursă Bariț pentru formarea unor publiciști moderni ai românilor de dincolo, o bursă Murășlanu pentru încurajarea tinerilor poeți de acolo cari trebuie să-și capete și ei o cultură apuseană complectă, etc. Iar »Școala lui Ștefan-cel-Mare« s'ar putea realiza mai ușor făcând un loc câtorva tineri în noul Palat al Li-

*) Acest lucru nu l-am cerut nici noi, am zis numai că ar fi mai bine ca această bursă să se dea pentru acoperirea unor trebuinți mai grave decât aceea pe care a avut-o în vedere Liga.

N. Red. Tribuna.

gel, unde s'ar întoarce dela deplin ușoare servicii de birou.

În legătură cu amintirea feribundă fixat un concurs pentru lucrul istoria bisericească a românilor țelegem ca premiul să se dea nerii începători, cari să capete la studiile lor.

f. »Paiatul Ligei.

Dacă n'am fost puși încă în noului făgăduit de Primăria Capitalei latul Ligei Guvernului a binevoit noul prim-ministru și ministrul Ion I. Brătianu, a ne îngăduit 500.000 de lei pentru clădirea posteașcă Liga. Comitetul Central preună cu domnul I. Moteanu, soț saurului, măsurile trebuitoare pentru Lotărie. Fiecare din dvoastră are cheltui toate silințele sale pentru o moasă, dar grea operă să fie dusă asigurându-se Liga pentru toată viață nând o și prin înfățișarea exteriorului ei central atenției tuturor.

La orice străduințe în sensul acestor modeste Liga va putea să se buniavoința și munca, în orice situație, cari vă înfățișează, nemulțămiiți numai jurările, că indolența publică, rezulta educație nelindestulătoare sau greșit ajutat să facă mai mult.

(Sfârșit).

INFORMAȚIUNI

A R A D, 27 Iunie

— **Reîntoarcerea M. Sale** la Sâmbătă după mesaj Majestatea Sa ratul a primit într'o scurtă audiență tele Khuen și baronul Fejérváry, a plecat la gara de vest ca să se la Viena. Pe peronul gării era caș primarul și căpitanul orașului. M. și a exprimat primarului mulțumirea primirea ce i-s'a făcut și căpitanului lui pentru ordinea cea a domniilor în decursul petrecerii M. Sale în B. M. Sa a sosit seara la Viena și a Schönbrunn.

— **Jubileul de argint al episcopului Orășii Dr. Demetriu Radu** luna viitoare P. S. Sa episcopul Radu plinește un sfert de veac dela h. Sa întru preot.

Prilejul acesta — dupăcum nișnică — l'au folosit episcopii uniți, în capitală, pentru a aduce urările lantului, care dorește a petrece în toată liniștea, jertfind numai D. În adevăr pe lângă biserica vot satul natal, care a costat cu 200.000 cor., episcopul jubilar a dit o biserică în Pocola, lângă B. suma de circa 20.000 coroane fundamentală în Beiuș, lângă g. suma de peste 100.000 de coroane.

Credem, că orice comentariu de Faptele sânt — adevărat jubileu!

— **Starea Reginei României** Sibiu ni-se scrie: Doamna E. Rațiu, văduva fostului președinte dului național-român, a primit la n. următoarea telegramă imbucurată castelul Peleş:

Majestatea Sa Regina multă iubirea D-voastră, acum este mult sperăm încurind însăndtoșare.

— **Universitatea săsească** deputaților pentru adunarea generală versității săsești (administrarea averii)

dus regius:) vor avea loc le 12 Iunie n. Deputații se aleg pe trei ani.

Până acum am avut doi deputați români, dnii Dr. Liviu Lemenyi din Sibiu și Dr. Aurel Vlad din Orăștie.

— **Necrolog.** Vasile Murgu, proprietar în Iertof, a răpusat la 25 Iunie n., în vârstă de 64 de ani. Inmormântarea lui a avut loc azi, 27 Iunie, în cimitirul bisericii gr. ort din Iertof. Odihnească în pace!

— **Dentist român în Arad.** D. Virgil Muntean și-a deschis în Arad un atelier de dentică în piața Szabadság nrul 3 (nu 8 cum s'a publicat, greșit, în unul dintre numerele noastre anterioare).

— **Alegerea dela Ighiu.** În raportul nostru publicat despre alegerea dela Ighiu s'a publicat, greșit, că dintre 72 alegători din Abrud-sat numai 6 ar fi votat cu d. Dr. Valda. Greșala este să se îndrepta de-așa: »dintre 72 alegători, în majoritate români, cu d. Dr. Valda au votat 43 de înși«.

— **Alegere de învățător.** Din Mercina ni-se scrie că alaltăieri a fost ales, cu mare majoritate nominală tânărul Mihai Vorțian, român bun și cu dragoste de neam.

Felicitările noastre.

— **Advocat român în Borgo-Prund.** Ni-se scrie că tânărul avocat d. Dr. Iuliu Vula, care curând a făcut cenzura la Târgu-Mureșului, și va deschide cancelaria advocațională în comuna Prundul Bârgoului, unde până acum n'am avut avocat român.

— **Mulțămiță publică.** Mărele mecenat al neamului dl Vasile Stroescu a binevoit a dăru pentru »Fondul zidirii bisericii« din Muncel, tractul protopresbiteral al Lupșei frumoasa sumă de 500 coroane.

Pentru nobila faptă în numele parohiei-mei vin să exprim marelui binefăcător și pe calea aceasta cele mai profunde mulțămite. Muncel, în 12/25 Iunie 1910. Ioan Handa preot.

— **Promotune.** Valeriu Hango, fost stipendist al Fundațiunii Gozsdu, a fost promovat Duminecă la universitatea din Cluj doctor în drepturi.

— **Un accident al aeroplanului Vlaicu.** Din București ni-se scrie: Vineri și Sâmbătă, inginerul Vlaicu a continuat experiențele de sburat aeroplanul său pe platoul dela Cotroceni.

De dimineață dânsul a efectuat mai multe sboruri la o înălțime de 40—50 c. m., făcând școală de pilotaj. Într'unul din aceste sboruri, el s'a ridicat până la trei metri înălțime, dar a aterisat repede.

Incurajat de succesele obținute dimineață. Vlaicu a încercat după amiază, pela orele 7 un nou sbor în lafa AA. LL. RR. principele Carol și principesa Elisabeta și a mai multor ofițeri.

Înainte de a se urca în aeroplan aviatorul și-a vizitat mașina cu atenție, după ce-și regulase motorul la 22 H. P. putere, dând helicei o forță de 400 învârtituri pe minut.

După mai multe exerciții pe teren, inginerul Vlaicu a încercat un sbor, care odată cu primul succes, i-a adus însă și un accident destul de grav.

Dând o forță prea mare motorului și manevrând prea brusc cârma de profunzime, el s'a ridicat dintr'odată la o înălțime de aproape 10 metri. Voind să oprească urcatul și să continue sborul în linie dreaptă, el a greșit maneva scoporând brusc cârma de profunzime. Din această cauză aeroplanul a căzut la pământ dela același înălțime. Căderea, deși nu tocmai verticală, a

fost totuși așa de bruscă, încât aparatul a fost deteriorat.

Postamentul de frasin pe care era așezat motorul a fost fărâmat și motorul s'a deplasat căzând aproape afară. Alte părți ale aparatului au fost de asemenea stricate; aripile au rămas neatinse. Unele părți ale motorului au fost de asemenea stricate.

Pagubele sânt de vre-o 2000 lei și repararea aeroplanului și a motorului va necesita cel puțin 3 săptămâni de zile.

În ce privește pe d. Vlaicu, a scăpat aproape neatinș. D-sa a fost ușor atins la cap de tubul de aluminiu care i-a făcut un mic cucul.

În momentul căderii, d-sa și-a păstrat tot sângele rece și a avut prezența de spirit să oprească motorul.

Până când cei de față să-l vină în ajutor, inginerul Vlaicu a leșit singur de supt aparat, și cu mult calm, după ce a examinat aparatul, a exclamat: »Alte trei săptămâni de lucru«.

A. S. R. Principele Carol, care a alergat cel dintâi lângă aviator, după ce l-a felicitat de zborul efectuat și că a scăpat neatinș din acest accident, l-a consolât spunându-i:

— Până ca să devi un bun pilot, trebuie să strici patru aparate!

Prințul Carol i-a mai spus să nu se descurajeze, succesul final fiindu-i asigurat.

Supt supraveghierea d-lui Vlaicu, aparatul deteriorat a fost transportat la arsenalul armatei, unde va fi reparat.

Imediat ce reparațiile vor fi gata, d. Vlaicu va relncepe experiențele.

După însăși declarațiile curajosului aviator, accidentul se datorește unei greșite manevrării a cârmei de profunzime.

— **Dela românii din Basarabia.** În ziua de 7 Iunie st. v. a apărut la Chișinău primul număr al ziarului »Bassarabeț« supt conducerea cunoscutului publicist basarabean Alexis Nour. Acest ziar se va ocupa mai de aproape de interesele românilor din Basarabia.

Senatul universitar din Odessa a decis înființarea unei catedre speciale de drept basarabean la facultatea juridică din acest oraș.

— **O circulară.** »Gaz. Tr.« publică în numărul său de Duminecă o circulară a diecezilor Orăștie-mari.

Constatăm că această circulară ni-s'a trimis și nouă, dar n'am publicat o — fiind tipărită în tipografie străină.

— **Studii arheologice la Mangalia.** Din Constanța ni se scrie:

Di Diamandi directorul revistei »Democrația Română« din București, s'a stabilit la Mangalia pentru 15 zile, spre a studia movilele cere impresoră acest oraș. În aceste movile s'au găsit adeseori remarcabile sacrofagii în cripte de piatră, de un deosebit interes pentru lumea istorică și arheologică.

— **Examen în Bistrița.** Ni-se scrie: Duminecă la 12 Iunie a. c. s'a ținut examenul la școala română din Bistrița, durere însă, deși acest examen s'a ținut Duminecă, când nu ar fi trebuit să fim ocupați cu multe lucruri, la acest examen afară de domni preoți și Domnul Ioan Lazar, candidat de avocat, nici un intelectual nu a luat parte. Examenul a fost declarat bun, și dacă copiii știau atât de bine și românește ca ungurește s'ar fi putut declara foarte bun. Cu regret trebuie să spun, însă, că copiii din clasa IV și V la în-

trebările puse românește din geografie și istorie au răspuns mai numai ungurește, și deși domnul protopop a insistat foarte mult că copiii să răspundă în limba română răspunsurile românești au fost foarte slabe. Va să zică să învață limba ungurească de rost, fără înțeles în detrimentul limbei române? *Coresp.*

— **La fondul steagului »Reuniunii mese-rișilor români sibiieni«,** au mai dăruit: Alexandru Șimon, locof. c. și r., 20 bani; Ilie Măglaș, pract. cul. tip., 30 bani; Nicolae Bordea, cismar, 20 bani; Nicolae Popovici, șeful Bunilor templieri 25 Bani; Alexandru Marele, calfă de prăv., Demetriu Oprîș, funcț. la »Trănsilvania«, Dr. Victor Ralcu, cand. de adv., câte 20 bani și Victor Tordășianu president, 10 bani.

— **Excursioniștii ruși în Serbia.** Secția balcanică a societății orientale pe acțiuni va face o excursie în societatea mai multor savanți, funcționari și dignitari ai armatei în Serbia, unde va petrece doua luni pentru a face studii economice și industriale, dar mai ales pentru a cunoaște progresul cultural al sârbilor.

— **Dela Londra la New-york cu dirigeabilul.** Un îndrăzneț aeronaut Velmann Valter din Londra se pregătește ca la începutul lunii August să zboare cu balonul peste ocean până la Newyork. Cheltuielile drumului vor fi suportate de două mari ziare din Anglia și America. Velmann vrea să facă drumul acesta cu un balon cu care plănuiască să atingă polurile. Pe drum va lua cu sine încă patru tovarăși și va avea în coșul balonului telegraf fără sîrmă, iar patru mari vapoare îl vor urma pas cu pas, să nu i se întâmple vre-o nenorocire căzând în mare.

— **Conjurațiile contra țarului.** Poliția din Petersburg crede a fi pe urma unei conjurații îndreptate contra țarului. Conjurații aveau de gând să execute planul atentatului cu prilejul călătoriei țarului la Riga. Mai mulți oameni au fost arestați și li s'a făcut perchiziția domiciliară.

— **Examenele de maturitate în Brașov.** Examenele de maturitate la gimnaziul român din Brașov s'au sîrșit Sâmbătă d. a. cu următorul rezultat:

Au obținut calculul general foarte bine următorii 6 candidați: Lia Marg. Dima, Valeriu Barbu, Gh. Davidescu, Ioan Hertzoaga, Liviu de Lemenyi, Dionisie Nistor.

Calculul general »bine« următorii 10: Teofil Ioanovici, Gheorghe Dima, Ștef. Mircea, Victor Popovici, Tarcvin Prișcu, Ioan Sandu, I. Rușdea Stan Șteflea, I. Zeicu și Nicolae Tandrău.

Au fost declarați maturi următorii 16: Octav. Acelenescu, I. Bogdan, Gheorghe Ciocoiu, Victor Ciuta, Ioan Cotinghiu, V. Doican, G. Grăgan, Ioan Gavrilescu, Gh. Murășan, Sept. Pop, Romul Popa, Petru Popovici, Gh. Radu, Eugen Saftu, Oct. Popu și Ioan Stăniță.

2. candidați au căzut din din câte un obiect și au fost aviați la emendarea examenului pe luna Septembrie a. c.

— **Condamnarea lui Hofrichter.** Din Viena se anunță că Sâmbătă, la orele 5 d. a., i-s'a citit locotenentului Hofrichter sentința tribunalului militar prin care e condamnat la 20 ani închisoare grea.

Înainte de amiază s'a adunat o mulțime enormă în apropierea tribunalului militar în așteptarea membrilor tribunalului. După ce mulțimea a văzut că aceștia nu mai sosesc s'a împrăștiat, dar după amiază s'a adunat din nou în număr mai mic.

La orele 5 fără un sfert au sosit cei 7 judecători cari după o dezbateră de 5 zile au dat la 29 Mai sentința, contra acuzatului.

În sala de ședințe s'a ridicat o tribună ocazională unde în jurul mesei au luat loc președintele și cei 7 judecători. În mijlocul sălii a fost așezată o bancă pentru acuzat.

La ușă stătea 2 gornici.

La orele 5 a fost introdus acuzatul. Înaintea lui pășea un pârcaș, iar în urma lui 2 termitieri cu baioneta la armă. Acuzatul, care era îm-

brăcat în uniformă fără sabie, la intrare a dat jos chipiul din cap, a salutat pe președinte și apoi pe judecători și în urmă s'a dus în locul destinat lui.

Judecătorii și-au pus chipiul în cap și s'au ridicat în picioare; unul dintre ei a desfăcut plicul sigilat în care era sentința și a predat-o judecătorului auditor.

Președintele a scos sabia din teacă, iar gornii au sunat de trei ori.

După aceasta a urmat citirea sentinței. Gornii au sunat iarăși cu aceasta s'a terminat actul. Acuzatul a salutat pe judecători și în pași militărești a părăsit sala condus tot de aceleași persoane.

Hofrichler părea liniștit și pregătit la cece aveau să se petreacă când a intrat însă în celula lui, a început să suspine și să plângă.

În celulă uniforma militărească și a schimbat-o cu aceea de închisoare. Peste câteva zile dânsul va fi internat în închisoarea din Möllersdorf.

La orele 4 i-să atrăsese atenția că azi se va pronunța sentința. Dânsul a primit știrea cu indiferență. Mai târziu apoi s'a îmbrăcat pentru ultima dată în uniforma de gală.

Vineri și-a făcut testamentul și s'a rugat mult. Sentința a fost comunicată atât familiei lui cât și avocatului Pressburger. Acuzatul și-a exprimat dorința ca să vorbească cu soția lui.

— Conferința învățătorilor din tractul Buteni. Ni se scrie: Rog se publicați următoarele despre conferința învățătorilor din tractul Buteni ținută la Moneasa în 8/21 Iunie a. c.

Conferința învățătoarească a fost convocată pe ziua de 21 Iunie, orele 10 a. m., dar fiind comunicată rea abia ne-am putut aduna vre-o 5 învățători din jur, cu trăsurile. Chemarea duhului sfânt nu s'a putut începe până după orele 11, deoarece în ziua aceasta să ține maslu sătesc, care a ținut mult fiind împreunat cu utrenie și liturghie.

În cuvântul de deschidere președintele despărțământului, dl N. Boscaiu, îi salută pe cei prezenți, îndeosebi pe dl Iuliu Bod, administrator protopopesc, apoi pe comisarul consistorial Coriolan Mursa inv. în Ostrov. — Dintre membrii ordinari au luat parte aproape 30 de inși; de aceea zic aproape căci unii dintre membri erau mai tot pe afară. Obiectele puse la ordinea zilei s'au pertractat cu seriozitatea cea mai mare posibilă, păcat că dintre preoțime nu a luat parte abia unu doi cari se mirau de seriozitatea și cunoștința de cauză cu care pertractase chestiile membrii prezenți.

În raportul casierului și bibliotecarului au fost sbiciuiți unii membri cari nu-și împlinesc datoria față de reuniune.

După conferința aceasta s'a început cea metodologică, unde Dl comisar de examene ne-a expus, într'o lucrare frumoasă, toate observările sale făcute cu ocaziunea examenelor la cari a luat parte. Din lucrarea aceasta fie care a putut în-ța și observa scăderile proprii ca să se ferească de ele în viitor. Cu ocaziunea adunării despărțământului nostru, Dl părinte Tămășdan et târsai au organizat o petrecere dansantă, cu scopul de a atrage învățătorimea la ea, cugetând că apoi se va putea rehabilita în ochii celor buni, de ținuta nedemnă manifestată cu ocaziunea ultimelor alegeri. Văzând însă ținuta demnă a celor buni dintre învățători (căci, durere, sânt și între ei oi rătăcite, ca N'ca Petru, Isai Popocz și A. Budea cari sau vândut dușmanului dl părinte Tămășdan a comandat jandarmii, în nădejdea doară prin aceia îi va putea îndemna să ia parte la petrecerea sa. Bravii noștri învățători însă parte au plecat numai decât acasă, parte cei cari au fost siliți să aștepte trenul de dimineața, dar n'au voit să ia parte la petrecerea Dluui Tămășdan et comp. — au rămas în altă sală de unde au fost împărășiați prin jandarmi.

Astfel s'a sfârșit petrecerea d-lui Tămășdan.
Coresp.

Cronica socială și artistică.

Turneul dnei și dlui Bârsan. Ni-se comunică următorul program al turneului iubiților noștri artiști doamna și domnul Bârsanu:

Sâmbătă 19)	Iunie v.	Oravița
Duminică 20)		
Marți 22		Oraștie
Joi 24		Hățeg
Duminică 27		Sebeș
Marți 29		Făgăraș
Sâmbătă 3	Iulie v.	Seliște
Duminică 4		Polana.

ECONOMIE.

Bancă de asigurare românească. Din Brașov ni-se anunță că adunarea generală a »Solidarității«, care s'a ținut Sâmbătă în Brașov, a hotărît cu unanimitate înființarea unei bănci de asigurare cu capital de 1 milion de coroane.

Hotărîrea aceasta s'a adus la propunerea direcțiunii.

La Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu au fost primiți următorii membri ordinari, înscriși cu prilejul sărbării pomilor din Mag și anume: George Mih și Vasile Părăianu, învățători; Nicolae A. Oana, polițai, Savu Sasu, vice primar, Stefan Sasu Dițu, primar, Nicolae Tarcea Prințu, proprietar, toți din Mag; Ioan Câmpianu, vice notar în Săcel; Ioan Dacu, învățător, Ioan Irimle și Moise Munteanu, ambii economi și toți din Amnaș, iar membru pe viață cu taxa de 80 cor. plătită avocatul Dr. Nicolae Petra din Săliște.

Plata grânelor din Aradul-Nou

20 Iunie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 800 mm.	10-80—	11-80
orz mm.	6-10—	—
ovăș mm.	6-50—	—
secară mm.	7-60—	—
păpușol 400 mm.	5-30—	5-40

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kil

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 20 Iunie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kilgr. a fost următorul:

Orzu nou		
De Tisa — — — — —	23 K.	90
Din comitatul Albei — — — — —	22	90
De Pesta — — — — —	22	90
Bănățanesc — — — — —	24	40
De Bacica — — — — —	23	40
Secară de calitate I. — — — — —	14	20
Orzul de nutreț, calitate I. — — — — —	12	75
Ovăș de calitate I. — — — — —	14	10
Oucuruz — — — — —	11	—

BIBLIOGRAFII.

La *Librăria Tribunei* s'ă află de vânzare:
Convorbiri Literare à 1.75 + 10 fil porto Nr. 1 Vol. 2. Convorbiri Literare à 1.75 + 10 fil. porto. Nr. 2 Vol. 2. Convorbiri Literare à 1.75 + 10 fil. porto Nr. 3 Vol. 2.

Pr. D. Voniga. Mizerie, boală, crimă și degenerare sau Alcoolismul și urmările lui. Din punct de vedere economic, igienic, moral și național. Conferință pentru combaterea alcoolismului 1-60.

La *librăria »Tribunei«* se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:
Olariu I. Dr. Scierile părinților apostolești 1-50
Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca 5-60
Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan 3-—
» » » Explicarea psalmilor din orologiu 5-—

Olariu I. Dr. Introducer în cărțile ale T. V. și N. ed. II

Olariu I. Dr. Manual de Teologie mistică ortodoxă

Olariu I. Dr. Epistola S. Apostolului către Romani, Corinteni, Galateni, Efezeni

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cărtări bisericești

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cărtări bisericești

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cărtări bisericești

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cărtări bisericești

Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cărtări bisericești

Posta Administrației.

Sergius Catilina, Blaj. Am primit nament până la 20 Iunie a. c.
Oficiul parochial gr. cat. Iseron. Arad 7 cor. până la 1 Iulie 1910.
Solomon Bistrean, Maciova. Ziarul tot cu prețul avut.

Posta Redacției.

F. în A. Adresa n'o mai știm A curând în Franța.

Redactor responsabil: Iuliu G. »Tribuna« Institut tipografic, Nichiu

C. ROTI
fabrică de salamă și articlii de carne
Sibiiu-Nagyszeben, Reispert

Recomandă specială
ma calitate de carne și articlii de carne: carne fină (kaiserfleisch), slănină cu alu, carne mate, șuncă, limbă, de iarnă măieși și specialități de mâini gerete, pașete de caș de porc; slănină muncitori în cantități 25 kilgr., și untură de porc topită în vase.
La comanda mari preț
Expediare cu poșta sau cu trenul prompt și grabnic. Cu catalog de preț și informațiuni la dorință servim gratis și comanda sunt a se adresa la firma de

Credit pe ipotecă, pe cam și pentru oficianți mijlocește
Herzog Sándor
ARAD,
str. Weitzer János
Telefon nr. 376.

Licitațiune minuendă.

Prin zidirea de nou a unei case bisericesti destinate pentru școala din Kiszindia (teratul Buteni, pe baza plan-proiectului aprobat de Ven. Conzistor diecezan) se aprobă de Ven. Conzistor diecezan pe anul 1908 se publică licitațiune minuendă. Licitațiune sub conducerea P. O. Bodov, administrator ppresbiteral se deține de 19 Iunie / 2 Iulie Sâmbătă la 2 ore în localitatea școalei din Kiszindia.

de esclamare face 9011 Cor. 72 fil. Licitații au să depună un vadu din prețul strigării înainte de începerea licitației, în bani gata ori libele de depuneri ale licitantului.

Și biserică își rezervă dreptul de a accepi reflectant, în care va avea mai multă credere.

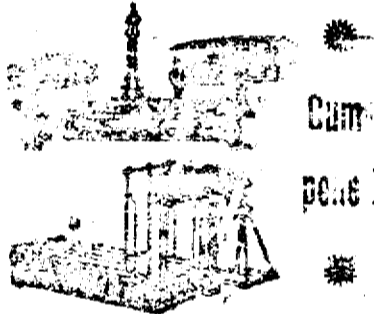
Costul de spese și condițiunile de licitare vedea în oficiul parochial în Kiszindia. Licitații nu pot preinde diurne ori spese de participare la licitațiune.

La 1910 din ședința comitetului parochial 7 Iunie a. c.

Oprea, Mihai Mihutiu. notar.

Atențiunea proprietarilor de cumpene!

Prin această a face cunoscut on. public am depus cu succes bun repararea și pregătirea cumpenelor la școala strajă și de metalurie din Arad și ca reparator calificat pentru reparația cumpenelor primesc repararea cumpenelor de cumpene ș. a. cumpene cu brațe egale, în forma

peră, zecimale, centimale pentru trăsuri, precum și semnarea actuala a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1 și 1/2 kg și legalizarea lor. — Binevoitorul sprijin, sunt cu d. stimă:

DOVIC SIRBU lăcătar și măjer diplomat, B. V. A, Laktanya-ut nr. 6.

INSERȚIUNI

primesc cu prețuri moderate administr. „Tribunei“ Arad

Medic român în Karlsbad.
Dr. ENEA NICOLA
KARLSBAD,
sa mutat în casa „Billroth“ lângă Sprucei.

Atrag atenția onorabilului public asupra atelierului meu de **spălătorie și colorare chimică** existent de peste **50 de ani** cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.
FEICHTINGER J.
Kolozsvár
Str. Paris 5. Telefon

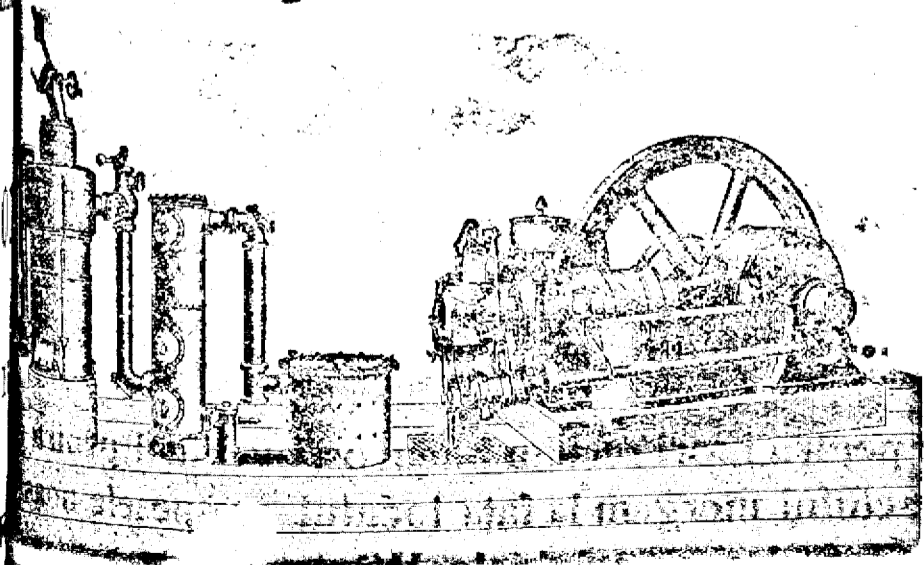
Klein István
Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sirmă, din oțel pentru pașuri și șiruri în Seghedin — Szeged, Velencei ut nr. 4. Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

10 m. de sirmă pentru gard dela 30 fileri în sus.
Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu cele fabricate de acest solu. — Serviciu conștientos. Prețurile mele sunt cele mai rezonabile.
Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit.
Să fim atenți la firmă!

Să ne ferim de molii!!
In Institutul de asigurare contra molilor din Oradea-mare a lui **Dozsa János** blănar Nagyvárad, Passage Sasz — în fața teatrului „Urania“. — Se îngrijesc pe lângă prețuri convenabile, blane pentru femei și bărbați și blane de călătorie, covoare, boale și manșoane. Magazinul asigurat contra focului.

Asudarea mânilor! Asudarea picioarelor! Asudarea subțioarelor!
Încetează în decurs de o oră dacă folosești: **„SUDORAN”-ul** a lui **MOLNÁR**.
Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenticate de notarul public
Stim. dle farmacist Medicamentul „SUDORAN“ comandat dela Dta, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.
On. d. Molnár János, farmacie la „Duhul sfânt“ Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale „SUDORAN“ contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătămat și cu conștiința blănită îl recomand onorabil. Cu stimă Sz. M. căp. inel. D.
St. Dle! Din „SUDORAN“, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuorilor am procurat înă pentru 3 persoane, și întrebându-l despre rezultat, m-au laudat foarte. Cu stimă A. S. înșitor. Gy.
St. Dle apotecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru „SUDORANUL“ d-tale. Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două mesaje am trecut de tot. Am mânat și alții mulți cu produsul d-tale și le voi să-mi mai trimiteți 2 sticlute — și acestea pentru...
G. K. ospătar S.
St. Dle apotecar! Am primit „SUDORANUL“ comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după receta prescrișă, îl ală de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.
Așa zisul „SUDORANUL“ contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât „SUDORANUL“ întrece mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Iți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățator A.
Se poate comanda la pregătitorul:
Molnár János, apotecar în Szombathely.
Prețul unul flacon 1 cor. 30 fil. dacă se trimite suma înainte, porto-franco.
Numai „SUDORAN“ prov. cu marcă să se primească.

Mró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA“ societate comandită Déva.

Pregătește-și ține în depozit:
Tot-felul de mașini economice.
Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trierat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500. Planșeta de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Planșeta și construirea de mori pentru urluit, măcinat și cherestrăe. Apaducte și fântâni. Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități: instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de ghiață, lapțării și fabrica de cașuri și repararea canelor. Stațiuni de automobile.

Frații Burz

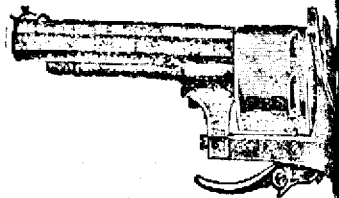
Firmă românească!

Nr. telefon

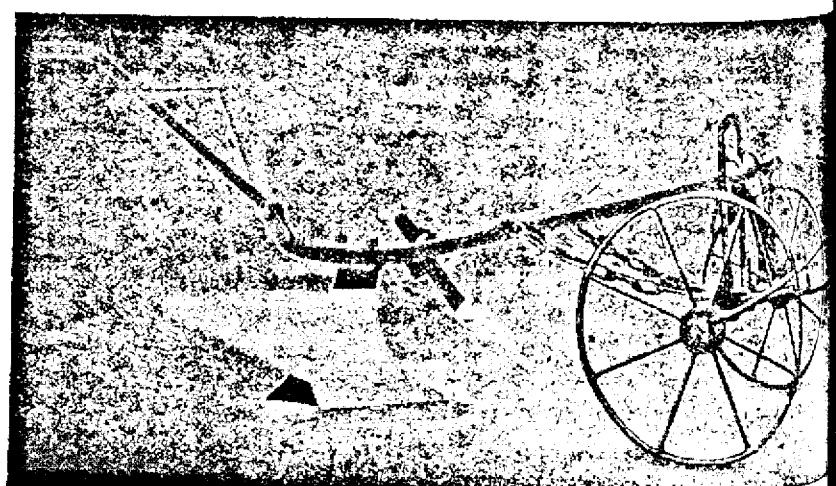
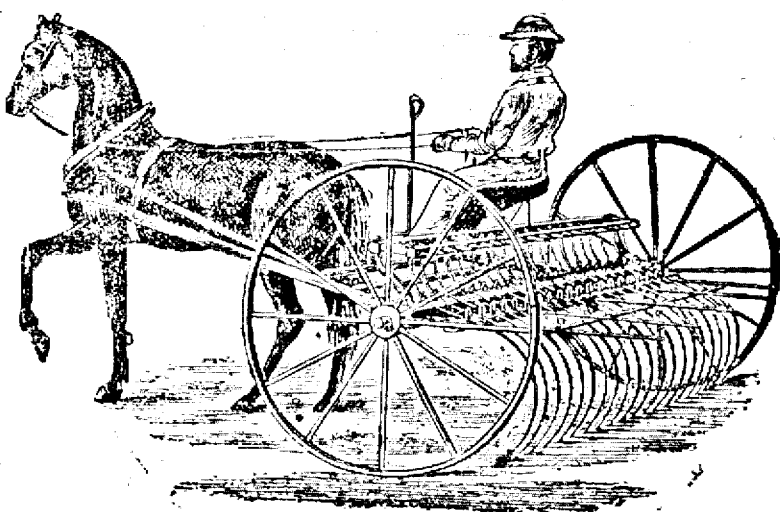
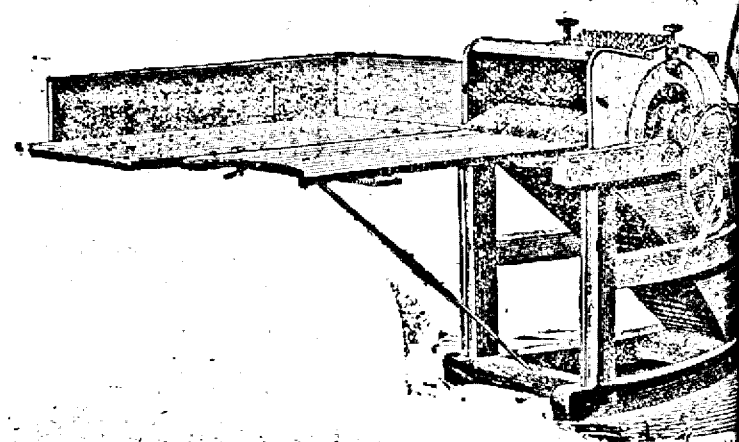
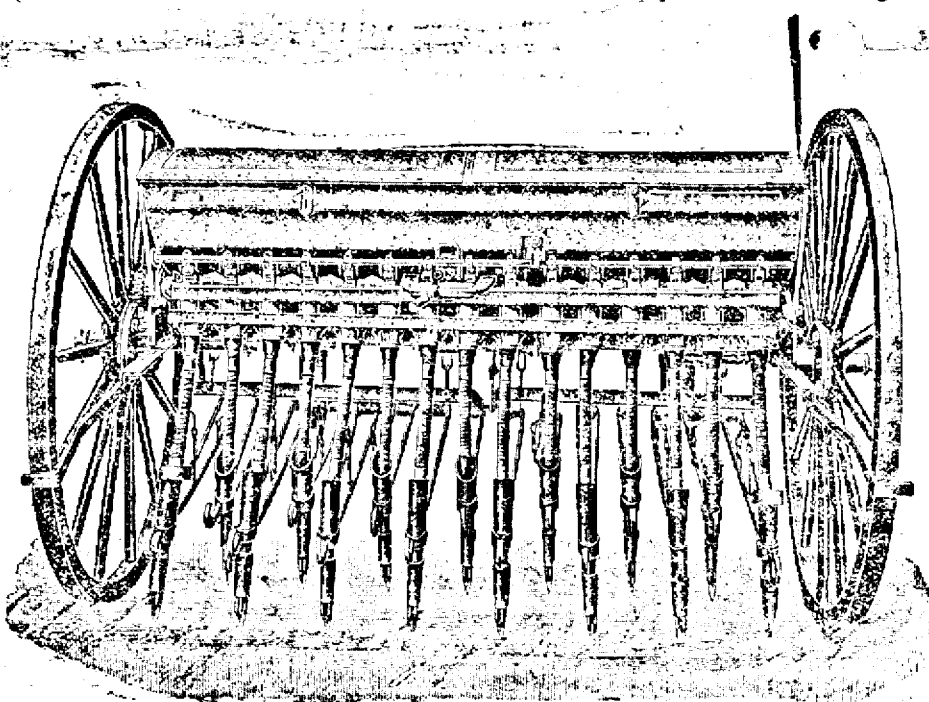
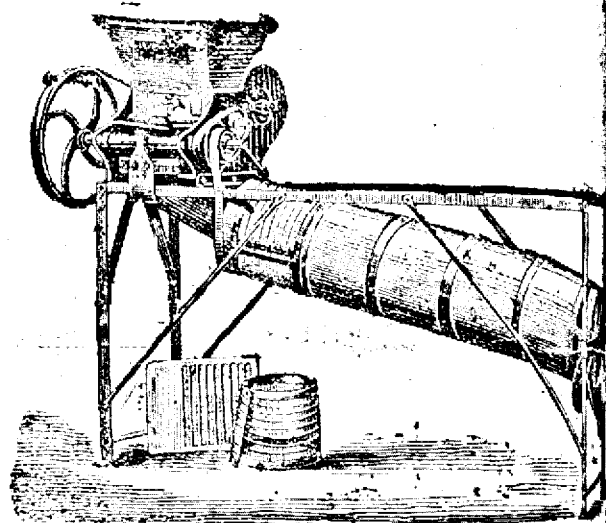
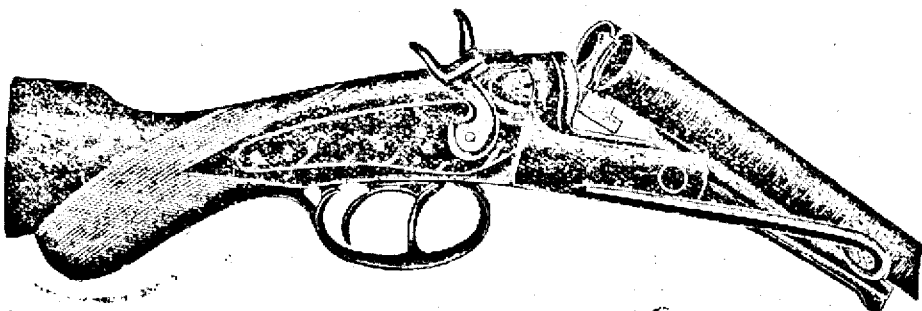

Arad, Boros Béni-tér M

Recomandă magazinul lor bogat atortat de
ferării, arme și tot-felul
de mașini agricole :-:

cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. — Catalog trimitem
Agentura generală a fabricii de mașini Nicolson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pe
mirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe speșele

≡ Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ≡

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar.
cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ
farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

Aspect de prețuri
Mănușele de primăvară a „asocia-
pantofarilor din Arad“:
Piele pentru femei:
pâslă . . . fl. 1.50
piele de vacă dela . . . 2.— în sus
Regate . . . 2.80
chevreux . . . 4.50
vacă cu șiret dela . . . 3.60
chevreux cu șiret . . . 5.50
de vacă cu nasturi . . . 4.80
chevreux dela . . . 6.50
Piele pentru bărbați:
pâslă, piele de vacă fl. 3.30
Regate . . . 4.—
din piele cu lustru . . . 4.80 în sus
Piele ușoare ca un
pânză bolnavi dela . . . 5.—
de chevreux . . . 6.50
de box . . . 5.80
de piele de box . . . 8.20
chevreux bună dela . . . 7.80
chevreux . . . 5.—
La depozit toffelul de ghieta pen-
La comanda din provincie să
pe o pleciurului pe o hârtie.
contra ramb. necorespunzând
de la cursa de 8 zile se schimbă.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

Săpunuri

pentru gospodărie, săpu-
nuri de toaletă, parfumuri,
și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru
biserici; e fabrica de săpun
a lui

Lorencz Károly,
Arad, Str. Furray p. Nádasy.

Intemeiată la 1880. Intemeiată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui

Landesberg Mór

— Anteprișă de asfaltare. —

Primește orice lucrări din acest ram, ca:
terase, canalizări, instalări de burlane din ciment
usucarea pereților umezi, pavare fabricelor ș a.

Plăci de marmoră și ciment
de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment
piatră artificială și teracotă.

Scări din marmoră artificială.
Bănci, Piedestale și Balustrade lustruite.

Mare asortiment de cuptoare din țigă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimen-
tului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bu-
căți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt.
Impletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii.
Material și țigle rezistente focului.

Păreți Rabitz. Țevi din beton cu brlu.
Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

In atenția onoratelor dame!
In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,
al do-nei Johanna Jekeli,
se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.
Se primesc toffelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.
Se află în depozit tot felul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

Au sosit toate noutățile de primăvară:

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI pentru talii.	CIORAPI mai iefteni ca ori-unde	PANZE.	ADJUSTĂRI (DECORAȚII) pentru haine.
DELINURI.	CONFEȚIUNI pentru femei și fete.	BRODERII.	Rog să binevoiti a privi vitrinele mele.
ȘALURI.	ALBITURI.	DANTELE.	
ROCHII de desupt.		ȘINOARE etc. etc.	
		TRUSOURI.	

„**MATCA**“
institut de credit și economii în Cebe.

CONVOCARE.

Onorații membrii ai institutului de economii și credit »MATCA« societate pe acții, sunt invitați prin aceasta a participa la

Adunarea generală extra-ordinară

care se va ținea Marți în 29 Iunie / 12 Iulie (Sftu Petru și Pavel) la 2 ore p. m. în biroul institutului cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Constituirea.
3. Modificarea § 88 din stat. institutului.

Cebe, la 22 Iunie 1910.

DIRECȚIUNEA.

Prima atelier ardelean aranjat cu putere electrică
 pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS ÉS TÁRSASÁ

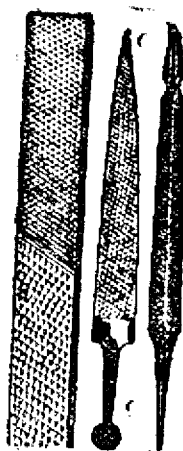
Atelierul central al fabricii: **KOLOZSVÁR,**

Magazin de pietrii monumentale, fabrică proprie din marmură, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 22.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 11.

Filiale: Déva, Nagyvárád.

● **STEIN MIKLÓS**

fabrică de tăiat

Oradea-mare - Nagy

Fabrica: Damjanics-u. 30. - Magazin:

Recomandă fierarilor
 cianților atelierul său
 pile bine aranjat, unde se
 pile mici și mari din oțel
 de prima calitate etc. Prime
 scobire pile mici și mari
 prețuri ieftine.

MOBILE BUN

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miks

Békéscsaba.

în

Nagyvárád

Sas-utca Nr. 7.